

NORGES HØYESTERETT

Den 16. juni 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Falch og Lund i

HR-2025-1132-U, (sak nr. 25-087509STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A

(advokat John Christian Elden
v/advokatfullmektig Thea Haugen Jansen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder oppnevning av forsvarer etter straffeprosessloven § 100 andre ledd.
- (2) Søndre Østfold tingrett oppnevnte 12. desember 2024 forsvarer for A etter straffeprosessloven § 100 andre ledd. Han var da under etterforskning for narkotikalovbrudd. Straffesaken er senere oversendt tingretten for pådømmelse som tilståelsesdom. Forsvareren ba i brev 8. mai 2025 tingretten om at oppnevningen også skulle gjelde for det kommende rettsmøtet.
- (3) Tingretten avslo begjæringen i beslutning 12. mai 2025. Retten mente oppnevningen ikke gjaldt for rettsmøtet, og behandlet begjæringen som en fornyet begjæring om oppnevning etter straffeprosessloven § 100 andre ledd.
- (4) A anket til lagmannsretten. Han anførte blant annet at straffesaken befinner seg på etterforskningsstadiet inntil det rettslige avhøret i rettsmøtet om tilståelsesdom er avsluttet. Oppnevningen var derfor fortsatt aktiv.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa kjennelse 27. mai 2025 der anken ble forkastet. Lagmannsretten var enig med A i at saken fortsatt befinner seg på etterforskningsstadiet, men kom til at tingretten reelt sett hadde omgjort oppnevningsbeslutningen, noe den kunne gjøre.
- (6) A har anket kjennelsen til Høyesterett og påstått at tilbakekallet av forsvareroppnevningen oppheves. Det er anført at det ikke var adgang til å omgjøre beslutningen, subsidiært at det foreligger «særlige grunner» etter straffeprosessloven § 100 andre ledd, jf. EMK artikkel 6.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken blant annet angriper lagmannsrettens tolkning av straffeprosessloven § 100 andre ledd. Dette tolkingsspørsmålet kan Høyesterett prøve, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd.

- (8) Lagmannsretten bygget sin avgjørelse på at en forsvareroppnevning etter straffeprosessloven § 100 andre ledd – som krever at det foreligger «særlige grunner» – kan omgjøres når det ikke lenger foreligger særlige grunner.
- (9) Ankeutvalget bemerker at vilkårene for å omgjøre beslutninger er regulert i straffeprosessloven § 53 andre ledd. Der går det frem at omgjøring kan skje av den rett som har truffet beslutningen, «når ingen ervervet rett er til hinder».
- (10) Lagmannsretten har ikke vurdert omgjøringsspørsmålet etter denne bestemmelsen. Lagmannsrettens kjennelse må derfor oppheves, jf. straffeprosessloven § 385 andre ledd.
- (11) Heller ikke tingretten har vurdert spørsmålet om å omgjøre forsvareroppnevningen etter § 53 andre ledd. Når den regelen fastslår at omgjøringsspørsmålet i utgangspunktet skal vurderes av den rett som traff den opprinnelige beslutningen, oppheves også tingrettens beslutning.
- (12) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse og tingrettens beslutning oppheves.

Ingvald Falch
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Christian Lund
(sign.)